

ZES STAATSHERVORMINGEN : OP WEG NAAR CONFEDERALISME ?

SAMENVATTING

Dit land wordt bijeengehouden door chantage. Dixit de betreurde Frans Verleye. Dat staat in schril contrast tot het groeiende bewustzijn van een Vlaamse natie in wording. De kans op een scheiding van Vlaanderen en Wallonië is nu dan ook groter dan ooit voorheen.

Zo hebben we in Vlaanderen al veel werk verricht en de benodigde structuren uitgebouwd, en groeit aan beide zijden van de taalgrens het besef dat ook de zesde staatshervorming niet werkt. Onder meer de PS, bij monde van Guy Spitaels, Willy Demeyer, burgemeester van Luik, e.a. denken luidop na over een Waalse toekomst zonder Vlaanderen. Vanuit die gedachte zien we een versterking van hun regionale reflex. Men weet dat de feitelijke scheiding er komt en dat verklaart ook de drang om Brussel aan te hechten aan Wallonië.

De communautaire kwestie, die in oorsprong een taalkwestie was, is geëvolueerd tot een economische kwestie. De groei in de jaren 60, met een verschuiving van de economische macht van zuid naar noord werd gevolgd door een wijziging in het gedachtengoed in Vlaanderen en veroorzaakte een opstoot van streven naar autonomie.

In de periode 1999-2007 resulteerden de paars-groene en paarse regeringen onder Verhofstadt in een sociaal-economische puinhoop. Op een bepaald ogenblik meldde de premier dat het geld op was. Inderdaad, over de balk gegooid door hemzelf. Van, een primair overschot van 6% op het BNP (trouwens de toegangsvereiste voor de eurozone) in 1999 vergleden we naar een deficit van 1%.

De redenen daarvoor? De kostprijs van de gezondheidszorg explodeerde, die van de dienstencheques kende een stijging van 300% in zeven jaar, de notionele intrest-regeling werd ingevoerd. Daarenboven was de herziening van de financieringswet een ramp en worden, zonder remmen, steeds meer middelen naar de gemeenschappen en regio's doorgesluisd.

Voor al deze problematieken zijn er tot op heden nog steeds geen structurele oplossingen doorgevoerd en moeten we het stellen met oplaapwerk en gefoefel.

Daarnaast is er ook Europa, dat een saneringstempo oplegt dat niet vol te houden is.

Reeds in 1995 schreef Bernard Connolly in zijn boek *The Rotten Heart of Europe: The Dirty War for Europe's Money*, dat de muntunie met landen zoals Griekenland, Spanje, Italië en Portugal de scheidingslijnen en tegenstellingen tussen Noord- en Zuid-Europa scherper zou stellen. Eenzelfde scenario zien we ook binnen de grenzen van België zelf.

De noodzaak van een confederaal model dringt zich hier op.

In de Kamer van Volksvertegenwoordigers stemde een Waalse meerderheid al in 1947 ervoor om België om te vormen tot een confederatie van 2 gewesten, Vlaanderen en Wallonië, en een federaal gewest Brussel.

Marcel-Hubert Grégoire stelde een bijna totale overdracht van bevoegdheden voor.

Volgens Jean-Luc Dehaene is Art. 35, zoals het nu bestaat, "enkel uit te voeren onder bijzondere omstandigheden".

Dit alles geeft duidelijk aan dat het onvermijdelijke én noodzakelijk is dat er een finale communautaire regeling komt. Tot dan wordt het Belgisch staatsbestel gekenmerkt door een gevaarlijk immobilisme.

Een voorbeeld hiervan zijn de broodnodige onderhandelingen over onze sociale zekerheid, waar men eigenlijk geen greep meer heeft op de gang van zaken. Frank Vandembroucke stelde dat de federale staat in 2015 zijn engagementen (gezondheidszorg, pensioenen) niet meer zal kunnen nakomen en "was bang voor de sanering die ons wacht". De voorzitter van de Kankerliga, prof. Jean-Jacques Cassiman vreest dat door de stijgende kostprijs van therapie de overheid prioriteiten zal moeten stellen: wie wordt nog behandeld en wie wordt rechtstreeks naar palliatieve doorverwezen?

De solidariteit komt dus op de helling te staan, en dat vormt de grootste bedreiging voor het verder bestaan van België.

Dit alles speelt zich af tegen een achtergrond van een Vlaanderen dat de op drie na rijkste regio van de wereld is. Vlaanderen maakt binnen Europa deel uit van de grote kennisdriehoek Eindhoven-Leuven-Aken en 80% van de economische bedrijvigheid in het hoofdstedelijk gewest is gericht op de regio Gent-Antwerpen-Brussel.

En ondertussen blijkt de zesde staatshervorming hét breekijzer voor de volgende staatshervorming...

VRAGENRONDE

1. Sommige Vlaamse partijen (Open VLD en SP.a) stellen dat zij geen regeringsverantwoordelijkheid willen opnemen als ze niet op het federaal én gewestelijk niveau betrokken worden. En wat met N-VA in Brussel ?

Antw. : Voorafgaand aan verkiezingen gaat men al gesprekken aan met de andere partijen. Die zullen het zich niet permitteren om niet met N-VA te praten, ondanks ons 'separatisme'. De retoriek die ze nu hanteren moet je niet geloven !

Wat Brussel betreft is de vertegenwoordiging van de Vlamingen geen probleem. Open VLD heeft er vaste voet aan de grond, maar je mag niet vergeten dat N-VA kan bouwen op de historische aanwezigheid van de Volksunie en een terugkeer zeker mogelijk is. Bovendien wil men er in Brussel Groen! er liever niet meer bij. Al bij al goede vooruitzichten voor N-VA dus.

2. Brussel ligt aan de rand van de driehoek Gent-Antwerpen-Brussel en hangt ervan af voor zijn economische welvaart. Daartegenover staat evenwel de 'belgitude' van de haute finance, van het VBO, e.d.m.. Hoe moet Vlaanderen die houding inschatten en hoe daarmee om te gaan ?

Antw. : De gevestigde machten weten dat ze aan macht zullen moeten inboeten. Men moet niet meegaan in hun retoriek, in de truuk om enkel Brussel als bekend in de wereld te betitelen.

De Brusselaars zelf weten heel goed van waar de wind waait en zakenlui zullen zonder omkijken uit Brussel wegtrekken als hen dat beter uitkomt. België = Brussel, die redenering volgen zij niet.

3. De implementatie van de zesde staatshervorming zal tijdens de komende legislatuur de agenda van het Vlaams Parlement domineren. Ze leidt tot extra bestuurlijke versnippering en bovendien moeten de nieuwe bevoegdheden gerealiseerd worden met slechts 80% van de middelen die nationaal voorzien waren. Dit is een enorme budgettaire uitdaging. Welk element uit de zesde staatshervorming bevat volgens u de belangrijkste punten van conflict en problemen?

Antw. : Geld. Zo zijn er geen voldoende middelen voor ouderenzorg, kindergeld, werkloosheidsuitkeringen,... Er wordt tien jaar voorzien voor de eerste fase van de financierings-wet, waarin de compensatie afgebouwd moet worden. Er zullen op regionaal niveau afspraken moeten gemaakt worden met de sociale partners. Volgens een rapport van Eurostat heeft Wallonië, afhankelijk van de factoren die men in aanmerking neemt, 6,5 tot 11 miljard schuld. De druk vanuit Europa om te saneren is groot. Wallonië en Brussel zullen dus de vragende partij zijn en het is aan Vlaanderen om voet bij stuk te houden en niet weer toe te geven en mee te gaan in het beproefde scenario, waar Vlaanderen opdraait voor de onevenwichten in andermans begroting.

4. Hoe kan het 'NON' van de Franstalige én enkele Vlaamse partijen tegen een noodzakelijke volgende staatshervorming worden omgebogen ? Hoe moeten we dat tactisch aanpakken ?

Antw. : Volgens de peilingen in Vlaanderen doen N-VA en CD&V het goed en stellen de andere partijen niet veel voor. Als sterkste partijen kunnen zij weigeren rond de onderhandelingstafel te gaan zitten zolang de anderen vasthouden aan dat 'NON'. Daarenboven staat in Wallonië de PS ook niet langer bovenaan in de peilingen. Zij spreken zelfs van een oppositiekuur en nemen nu al maatregelen zoals het veilig stellen van hun belangen met bv. vervroegde benoemingen in het bestuur van de Nationale Bank.

5. De regering Di Rupo is een belastingregering. Op Vlaams niveau ontbreken fundamentele hefboomen om zuurstof in onze economie te pompen. De jobkorting werd beschouwd als zo'n hefboom, maar is om budgettaire redenen in de vorige legislatuur afgeschaft. Wat is uw mening over de jobkorting?

Antw. : De jobkorting was een onzinnige maatregel, die we ons niet konden veroorloven.

Bij het overnemen van de bevoegdheden moeten we erover waken dat we niet ook de Belgische ziektes overnemen: geen copy-paste. Het voorbeeld hieronder geeft weer hoe we er nu voor staan in de gezondheidszorg. De top 10 van de duurste ziekenhuizen vinden we terug in Brussel en Wallonië door overconsumptie.

Een ander voorbeeld is de werking van het uitwisselingsplatform voor medische gegevens. In Vlaanderen werkt dat systeem goed, met ongeveer 300.000 opzoeken per dag. In Wallonië zijn er dat 0 (nul).

6. Welk voordeel heeft Wallonië om Art. 35 open te verklaren ?

Antw. : Art. 35, in 1994 in de Grondwet ingeschreven, maar nooit uitgevoerd, zegt dat de twee gemeenschappen samen kunnen bepalen wat ze nog gemeenschappelijk willen doen en de rest kan worden overgeheveld naar de deelstaten. Wallonië wint nu tijd. Ze hebben er nu geen voordeel bij om dat nu al "toe te geven". Maar wij, wij mogen vooral niet vergeten dat wij veel zelf kunnen doen !

Auteur : Inge Van Hulle, Ondervoorzitter N-VA Brugge